

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 27.07.2016
Vår ref.: 201604000-2 kv/jfj
Arkiv: 312 / 123.H5 og H6
Deres dato: 11.07.2016
Deres ref.: 201400563-13

Saksbehandler:
Jakob Fjellanger
22959213, jfj@nve.no

Statkraft Energi AS - Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Falksjøen i Neavassdraget, Tydal kommune

Vi viser til deres søknad av 11.07.2016 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Falksjøen reguleringsmagasin.

Om søknaden

Statkraft søker om å senke vannstanden i Falksjøen reguleringsmagasin med 5,5 m under LRV, dvs. til kote 818, i forbindelse med gjenoppbyggingen av terskelen i magasinet etter erosjonsskader. Den lave vannstanden vil vare i inntil 7 uker fra 09.08.2016. I søknaden vises det til detaljplan datert 17.06.2016, som er sendt til NVEs miljøtilsyn (NVE 200704969-7) for godkjenning.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Tydal kommune uttaler i e-post av 14.07.2016:

«Vi henviser til vår uttalelse i forbindelse med søknad om utbedring av terskel mottatt fra Statkraft. Uttalelsen ligger vedlagt.

Tydal kommune påpekte at det var viktig at arbeidet ikke startet før i august på grunn av hekking av en rekke fuglearter i området. I tillegg tok vi opp at det må sikres slik at ikke fisken i Falksjøen får dårlige forhold. Vi mente også at reinbeitedistriktet skal kontaktes før arbeidet starter for å unngå forstyrrelser av tamrein.

Vi mener de samme forholdene gjør seg gjeldene i forhold til å uttale oss om manøvreringsreglementet.»

Fra e-post fra Tydal kommune til Statkraft gjengis:

«Viser til mottatt orientering av 23.05.2016 om forlengelse og forsterking av terskel i Falksjøen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Arealet på nordøstsiden av Falksjøen inngår i Sylan landskapsvernområde og kommunen har gitt beskjed til Statkraft om at saken også må tas opp med verneområdestyret.

I naturbasen går det fram at området har hekking av en rekke fuglearter som vil være sårbare for forstyrrelser i perioden juni/juli. Noen av disse er registrert som sårbare. Arbeidet med terskelen bør derfor ikke starte før i august for å skape minst mulig forstyrrelser for faunaen i området.

Det må også sikres at tiltaket ikke gir dårligere forhold for fisken i Falksjøen.

Området ligger i Saanti sijte (Essand reinbeitedistrikt). Distriktet bør kontaktes i forbindelse med arbeidet slik at man ved god planlegging unngår forstyrrelser av tamrein.

Området er i dag ikke brukt til husdyrbeite.

Vi kjenner ellers ikke til andre interesser som blir berørt av tiltaket.»

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan uttaler i vedtak av 04.07.2016 (NVE 200704969-8. Saken angår NVEs godkjenning av detaljplan for utbedring av terskelen):

«Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Statkraft Energi AS tillatelse til utbedring av terskel i Falksjøen beliggende delvis i Sylan Landskapsvernområde i Tydal kommune på følgende vilkår:

- 1. Tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden, med vedlagt detaljplan.*
- 2. Anleggsarbeidet må gjennomføres etter normal hekke/yngetid og ikke tidligere enn 15. juli.*
- 3. Det skal tas hensyn til naturmiljø, friluftsliv og reindrift.*
- 4. Avbøtende tiltak i forhold til reindrift avtales med Essand reinbeitedistrikt før oppstart.»*

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttaler i e-post av 22.07.2016:

«§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

På bakgrunn av informasjon i Naturbase og Artskart er Falksjøen en viktig innsjø for fjellender som bergand (VU-sårbar), havelle (NT-nær truet) og svartand (NT-nær truet). Av andre vanntilknyttede arter er også fiskemåke (NT-nær truet) og storlom registrert. En rekke krepsdyr er registrert i Falksjøen, men ingen på rødlista.

§ 9. Føre-var prinsippet

Det synes å være god kunnskap om fugler og krepsdyr, mens kunnskap om fisk, vanntilknyttede insekter og bunndyr synes å være mangelfull. Fylkesmannen anser allikevel kunnskapen som god nok til å kunne behandle søknaden.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

Falksjøen er en sterkt modifisert innsjø gjennom den reguleringen som er utført. Sjøen har allikevel betydelig verdi som leveområde for særlig fjellender, og det er viktig at denne verdien ikke forringes. Idet arbeidene skal skje fra 8. august og utover, er dette etter fuglenes hekketid, slik at arbeidet ikke vil gå ut over årets reproduksjon. Endene lever imidlertid av ulike bunndyr og senkning av vannstanden med påfølgende uttørring kan gå ut over næringsgrunnlaget til fuglene, men forhåpentligvis vil dette restaurere seg og slik sett være av begrenset varighet. Det vil være en fordel om nedtappingsperioden blir så kortvarig som mulig.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Dersom det skulle vise seg at arbeidene medfører vesentlig miljøforringelse, forventes det at tiltakshaver gjør tiltak for å bøte på dette.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det er ikke informasjon i søknaden om hvordan arbeidet i praksis skal skje. I dette sårbare fjellområdet må det forutsettes at arbeidet skjer mest mulig skånsomt uten unødige sår og skader på naturen, jf. at Falksjøen i øst grenser til Sylan landskapsvernområde. Det vises her til eget vedtak i nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan av 5. juli 2016 om saken.

Det aktuelle området ligger i Essand reinbeitedistrikt (Saanti sijte). Området er avmerket som helårsbeite i arealbrukskartet, men benyttes hovedsakelig i barmarksesongen. Anleggsperioden er planlagt i perioden august/ september 2016. Det er hovedsakelig anleggsperioden som kan virke forstyrrende på reindriftens områdebruk. Selve tiltaket vil ha liten eller ingen negativ konsekvens for reindriften. Fylkesmannen ber tiltakshaver om å gå i dialog med reinbeitedistriktet for å avklare om anleggsvirksomheten kommer i konflikt med reindriften i den aktuelle perioden, og for å avklare evt. avbøtende tiltak.

Den norske stat har i samarbeid med svenske myndigheter satt opp et sperregjerde langs riksgrensen for å holde svenske og norske tamreinflokker adskilt. Dersom terskelen potensielt kan virke som en bro over Falksjøen, og over riksgrensen, anmodes det om at tiltakshaver oppretter tilfredsstillende sperringer for å hindre sammenblanding av norsk og svensk rein.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Falksjøen er et kunstig inntaksmagasin etablert i forbindelse med byggingen av Nedalsfoss kraftverk idriftsatt i 1974. Sylsjøen kraftverk, som utnytter fallet mellom Sylsjøen og Falksjøen, ble idriftsatt i 2008. Sylsjøen kraftverk har lavere slukeevne enn Nedalsfoss kraftverk. Terskelen i Falksjøen, som fikk konsesjon ved NVEs vedtak av 02.10.2006 (NVE 200504257-16), ble etablert for å opprettholde forutsetningen om at vannstanden i østre del av Falksjøen (svensk del) ikke skulle variere for mye. Det ble samtidig fastsatt et manøvreringsreglement med HRV på kote 825 og LRV på kote 823,5.

Høringspartene mener at utbedringen bør foregå etter hekketiden for sårbare fugler. Videre bør det tas hensyn til fisken i Falksjøen, og anleggsperioden bør avklares med Essand reinbeitedistrikt.

NVE mener det er viktig at terskelen utbedres slik at den kan fungere som forutsatt i NVEs vedtak av 02.10.2006. NVE legger til grunn opplysningene fra Statkraft om at vannstanden må senkes 5,5 m under LRV (ned til kote 818) for å få utført arbeidet. Det påpekes at vannstanden tidligere har vært senket tilsvarende lavt, bl.a. ved etableringen av terskelen i 2008 og under utbedringsarbeider i 2012 (NVE 201204728). Det antas derfor at fisk og bunndyr til en viss grad er tilpasset slik nedtapping, og at konsekvensene ved ny nedtapping derfor blir begrensete.

NVE mener det er positivt at anleggsarbeidet skal utføres etter hekketiden for sårbare fugler. NVE vil videre påpeke at anleggsperioden må avklares med Essand reinbeitedistrikt før anleggsarbeidet settes i gang. Herunder må det avklares om det er nødvendig med eget sperregjerde for å hindre sammenblanding av tamrein fra norsk og svensk side, slik påpekt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig, at det er nødvendig for å opprettholde den konsesjonsbestemte vannstanden i østre del av

magasinet, at tiltaket gjennomføres etter hekkeperioden til sårbare andefugler, og at man ellers forsøker å begrense skadene på landskapet og naturverdiene i dette sårbare høyfjellsområde. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at senkning under LRV er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Statkraft Energi AS kan senke vannstanden i Falksjømagasinet 5,5 m under LRV til kote 818,0 i inntil 7 uker fra 9. august 2016. Tillatelsen gjelder fram til 27. september 2016.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under LRV.
- Perioden med vannstand under LRV må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Nedtappingen skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før nedtappingen starter.
- Instrumentering for registrering av vannstand inntil 0,5 m under LRV skal etableres samtidig med at magasinet likevel er nedtappet, dersom slikt utstyr ikke allerede er etablert, jf. punkt 4.5 i retningslinjer av 28.04.2008 for registrering av vannstand i reguleringsmagasin.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Statkraft Energi AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Tydal kommune